

Δαρβινική Δευτέρα με θέμα την ηθική

Είναι η ηθική αντικειμενική ή υποκειμενική; Πρόκειται για ένα πολύπλευρο ερώτημα που δεν επιδέχεται μονολεκτικές απαντήσεις. Μία σημαντική αιτία για τις έντονες διαφωνίες που το συνοδεύουν είναι ότι οι υποστηρικτές των δύο πλευρών δεν ξεχωρίζουν επαρκώς τις διάφορες πτυχές του θέματος. Το αν η ηθική είναι αντικειμενική ή όχι τίθεται ταυτόχρονα σε πολλά επίπεδα: το ιστορικό-κοινωνιολογικό, το ουσιαστικό ηθικό, το μεταφυσικό και το γνωσιολογικό. Από ιστορική-κοινωνιολογική σκοπιά, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι παρατηρούνται διαφορές στις ηθικές αντιλήψεις των ανθρώπων. Από μια ουσιαστική πλευρά υπάρχουν ασφαλώς ηθικά θέματα όπου η προσωπική επιλογή έχει μεγάλη βαρύτητα. Από την άλλη πλευρά, έχουμε την αίσθηση ότι ορισμένες τουλάχιστον ηθικές αρχές δεν μπορούν να θεωρηθούν απλώς υποκειμενικές. Αυτό εγείρει το θέμα των μεταφυσικών θεμελίων της ηθικής. Οι υποστηρικτές της υποκειμενικότητας ισχυρίζονται ότι η υπόσταση των ηθικών πεποιθήσεων πρέπει να αναζητηθεί στην προσωπική επιλογή και μόνο. Αυτό όμως γεννά παραπέρα ερωτήματα: Πρόκειται για αυθεντική έκφραση του πράττοντος ή μήπως η επιλογή αποτελεί απλώς μια ψευδαίσθηση; Από την άλλη, οι υποστηρικτές της αντικειμενικότητας βρίσκονται αντιμέτωποι με το πρόβλημα αν υπάρχουν αληθείς και ψευδείς ηθικές πεποιθήσεις, και αν ναι, από ποια πηγή θα μπορούσαν να αντλούν την αλήθεια τους και ποια θα ήταν η θέση αυτής της πηγής σε έναν κόσμο που εξηγείται επιστημονικά βάσει σχέσεων αιτίου-αποτελέσματος. Οι σημερινές θεωρίες της αντικειμενικότητας της ηθικής δίνουν συγκεκριμένες απαντήσεις σ' αυτά τα ερωτήματα. Το θέμα θα αναπτύξει **ο ομότιμος καθηγητής της Φιλοσοφίας του Δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παύλος Σούρλας. Δευτέρα 15/4, 7 μμ, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. Είσοδος ελεύθερη.**